

[Justitsministeren.]

polititegn, at opgive sit navn og sin bopæl.“

Jeg vil så gerne nævne borgerlig straffelovs §§ 133 og 134, igen for at vise, hvor alvorlig en sag det er at deltage i opløb og deltage i vold over for politiet. I § 133 står der:

„Den, som fremkalder opløb med det forsæt at øve eller true med vold på person eller gods, straffes med fængsel indtil 3 år eller hæfte. På samme måde straffes de, der ved et opløb, under hvilket nævnte formål er lagt for dagen, optræder som opløbets ledere, samt enhver deltager, der undlader at efterkomme øvrighedens lovlige forkyndte påbud til mængden om at skilles. Dog kan straffen for de sidstnævnte deltagere gå ned til bøde. Begås der under sådant opløb nogen under dets formål hørende forbrydelse, straffes opløbets anstiftere eller ledere samt deltagerne i den begåede forbrydelse med fængsel indtil 6 år, for så vidt forbrydelsen ikke efter sin beskaffenhed medfører højere straf.“

Og i § 134 siges der:

„Deltagere i et opløb, der vidende om, at påbud om at skilles er forkyndt på foreskrevet måde, ikke efterkommer dette, straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder eller under skærpene omstændigheder med fængsel i samme tid.“

Vort samfund må værge sig imod, at demonstrationer udarter sådan, som vi har set det ske over store dele af verden. Sammenlignet med urolighederne andre steder har vore uroligheder hidtil — og jeg mener også, det kan siges om urolighederne i forbindelse med demonstrationen den 27. april 1968 — været små. Jeg kan oplyse, at der fra 1. januar 1965 og indtil dato til Københavns politi er anmeldt i alt 137 demonstrationer, hvoraf 85 ved udenlandske ambassader, og at der kun i 11 tilfælde opstod uroligheder i et sådant omfang, at politiet fandt det nødvendigt at anvende stavene for at genoprette ro og orden. Dette viser, at demonstrationer i almindelighed efter hidtidig

dansk tradition er ikke-voldelige, og dette skyldes efter min opfattelse ikke mindst, at politiet er gået fornuftigt til værks.

Politiet må anvende de magtmidler, der er nødvendige for at gennemføre sine opgaver, men magtanvendelsen må skubbes så langt og så længe ud, som det kan forsvares. Om der skal anvendes magt, og hvilke magtmidler der er nødvendige, afhænger alene af demonstrationens forløb og af de midler, demonstranter eller uromagere tager i anvendelse i deres forsøg på at fremkalde den uro eller gennemføre de overgreb, som det er politiets opgave at forhindre.

At politiet ikke må anvende mere magt end nødvendigt, fremgår også af de regler for stavens brug, der blev fastsat af justitsministeriet i et cirkulære af 30. januar 1933, der fortsat er gældende. I dette cirkulære, der på en måde kan siges at være den almindelige forholdsordre for politiet i de her omhandlede situationer, siges det således, at nødvendigheden kan påbyde politiet at gøre brug af staven under politiets betydningsfulde arbejde for at opretholde ro og orden og til beskyttelse af fredelige borgere mod urostiftere og voldsmænd. Der står endvidere, at staven altid skal anvendes med besindighed for ikke at tilføje større overlast end nødvendigt, og det bør tilstræbes kun at ramme armene, brystet eller ryggen. Staven må efter reglerne kun benyttes, for det første når det er nødvendigt for at afværge personlig overlast mod vedkommende politimand selv eller andre eller for at afværge groft hærværk, for det andet ved anholdelse af farlige forbrydere, når politimanden har grund til at tro, at han ikke på anden måde kan sikre sig den pågældendes person, for det tredje når det er nødvendigt, fordi nogen med magt søger at hindre en tjenestehandling, såsom når nogen søger at hindre politiet i at anholde en person eller søger at befri en anholdt, og for det fjerde til fremtvungelse af lydighed over for en given befaling, hvis øjeblikkelige efterkommelse er en nødvendighed, og mod hvilken der gøres aktiv eller passiv modstand,